

بررسی رابطه مصرف و نگرش دانشجویان به دخانیات با چهار الگوی رفتاری شخصیتی A, B, C, D

زهرا امینی^۱، علی ترکاشوند^۲

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، گروه کودکان با نیازهای خاص، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.
۲. کارشناسی ارشد روانشناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، گروه کودکان با نیازهای خاص، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. (نویسنده مسئول).

فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، دوره سوم، شماره یازدهم، پاییز ۱۴۰۰، صفحات ۱۵۴-۱۴۳

چکیده

در سال‌های اخیر با توجه به تغییرات سریع اجتماعی، رفتارهای پرخطر جوانان، از جمله نگرش به مصرف سیگار، از سوی سازمان‌های بهداشتی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مشکلات موجود در جامعه مورد توجه قرار گرفته است. مصرف سیگار یکی از رفتارهای غیربهداشتی در جوامع بشری است که متأسفانه شیوع روزافزون آن در بین همه اقشار، به‌خصوص قشر جوان، نگرانی‌های زیادی به وجود آورده است. هدف این پژوهش بررسی رابطه نگرش دانشجویان به دخانیات و مصرف آن با چهار الگوی رفتاری شخصیتی A, B, C, D بود. جامعه مورد پژوهش ما دانشجویان شرکت‌کننده در ترم تابستان ۱۳۹۸ دانشگاه بوعلی بود که از این افراد ۳۰۰ نفر دانشجو (۱۷۸ دختر و ۱۲۲ پسر) به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های تیپ شخصیتی A و B (روز من و فریدمن، ۱۹۷۴)؛ تیپ شخصیتی C (هوساکا و فوکوشی، ۱۹۹۹)؛ تیپ شخصیتی D (دنولت، ۱۹۹۸) اندازه‌گیری نگرش نسبت به سیگار، (رجبی، ۱۳۸۵) و یک سری سؤالات محقق افزوده استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها نیز از رگرسیون لجستیک در نرم‌افزار spss-۱۶ استفاده شد. در تحلیل رگرسیون لجستیکی که اجرا شد عامل نگرش مثبت و منفی به دخانیات به‌عنوان متغیر ملاک و تیپ‌های شخصیتی A, B, C, D به‌عنوان متغیرهای پیش‌بین به کار رفتند و مدل به‌طور معنی‌داری پایا بود ($p < 0/013$) و $df = 8$ و $\text{Chi-square} = 8/63$. این مدل بین ۱۲/۹ تا ۸/۷ از واریانس متغیر وابسته را تبیین می‌کند. درصد پیش‌بینی درست برای نگرش مثبت ۶۶/۷ و برای نگرش منفی به دخانیات ۶۰/۳ است و در کل ۶۳/۳ درصد پیش‌بینی‌ها درست بود. در مورد پیش‌بینی الگوهای رفتاری شخصیتی و پیش‌بینی مصرف دخانیات نتایج نشان می‌دهد که هیچ‌کدام از تیپ‌های شخصیتی نقش معناداری در پیش‌بینی مصرف یا عدم مصرف دخانیات نداشتند. نتایج این مطالعه نشان داد می‌توان نگرش مثبت یا منفی به دخانیات را از طریق الگوهای رفتاری شخصیتی پیش‌بینی کرد. نتایج این مطالعه از پیش‌بین بودن الگوهای رفتاری شخصیتی A, B, C, D برای مصرف دخانیات (سیگار و قلیان) پشتیبانی نمی‌کند.

واژه‌های کلیدی: الگوهای رفتاری شخصیتی، نگرش به دخانیات، استعمال دخانیات، دانشجویان.